

Regieorgaan

SIA

Jaarbericht 2021

Samen maken we het verschil

Onderzoekers van hogescholen zijn nauw verbonden met de samenleving, zij werken in en met de praktijk. Dat zien we terug in het werk van de twee lectoren die in 2021 de Deltapremie kregen toegekend: Margie Topp en Steven Vos. Gedreven onderzoekers die daadwerkelijk een verschil maken en het liefst nog vandaag.

Zij doen onderzoek naar respectievelijk het hergebruik van kunststoffen die nauwelijks te recyclen zijn, en het voor iedereen mogelijk maken van een gezonde levensstijl. Samen met onderzoekers, bedrijven en publieke instellingen werken zij zo aan de maatschappelijke uitdagingen waar we voor staan. En met hen nog zo veel meer gepassioneerde onderzoekers binnen hogescholen.

Vanuit Regieorgaan SIA dragen we daar met overtuiging aan bij. Wij zijn er om lectoren en onderzoekers te faciliteren en om hogescholen met hun onderzoek een zo groot mogelijke impact te laten hebben. Hoe we dat in 2021 hebben gedaan, leest u in dit jaarbericht. Ondanks de pandemie zijn bijvoorbeeld zeventien SPRONG-groepen gefinancierd en is de samenwerking met verschillende ministeries, de Vereniging Nederlandse Gemeenten en STZ, de vereniging van topklinische ziekenhuizen, verder verstevigd.

Ook voor de komende jaren hebben we ambitieuze plannen. Regieorgaan SIA zal werken aan de verdere versterking van de kwaliteit van het praktijkgericht onderzoek, de aansluiting van hogescholen op het thematische onderzoeks- en innovatiebeleid en de ontwikkeling van het onderzoekssysteem. Om zo – samen met de hogescholen – de indrukwekkende groei van het praktijkgericht onderzoek van de afgelopen tien jaar te kunnen voortzetten.

Huib de Jong

*waarnemend voorzitter
bestuur Regieorgaan SIA*

SIA-congres

Grenzen doorbreken met praktijkgericht onderzoek, dat was het thema van het SIA-congres 2021. Op het laatste moment moesten we omschakelen naar een volledig online congres dat we uitzonden vanuit Beeld & Geluid in Hilversum.

Lector Margie Topp van Windesheim en lector Steven Vos van Fontys Hogescholen kregen op 22 november de Deltapremie uitgereikt uit handen van minister Van Engelshoven. Ze ontvingen beiden een premie van € 500.000 voor hun baanbrekende onderzoek.

Deltapremie voor lectoren Margie Topp en Steven Vos

Van links naar rechts: Maurice Limmen (VH), winnaars Steven Vos en Margie Topp en Huib de Jong (Regieorgaan SIA).

Margie Topp doet met haar lectoraat onderzoek naar het recyclen van 'moeilijke kunststoffen' zoals windmolenwieken van composiet. Steven Vos werkt met zijn onderzoeksgroep 'in de wijk' aan een gezonde leefstijl en betreft daarbij ouders, kinderen, leerkrachten en buurtwerkers.

De Deltapremie is een initiatief van Regieorgaan SIA en de Vereniging Hogescholen (VH). Het is een erkenning voor de waardevolle bijdrage die lectoren met hun onderzoeksgroep leveren aan de samenleving. Een onafhankelijke commissie bestaande uit zes experts, onder leiding van hoogleraar Wetenschapscommunicatie Ionica Smeets, selecteerde beide winnaars.

De Koplopers

Vergroenen, verduurzamen, innoveren: we organiseerden samen met debatcentrum De Balie vijf programma's in de reeks De Koplopers. Lectoren en onderzoekers gaan in gesprek met politici en professionals uit de praktijk over actuele vraagstukken.

Denk bijvoorbeeld aan Nederland van het gas af krijgen. Of hoe we ons hoofd boven water houden met een stijgende zeespiegel en zakkende bodem. Deze lectoren schoven aan:

- Mieke Oostra (Hogeschool Utrecht)
- Korien van Vuuren (Christelijke Hogeschool Ede)
- Jeroen Kluck (Hogeschool van Amsterdam)
- John Ragger (Van Hall Larenstein)
- Floris Boogaard (Hanzehogeschool Groningen)

NWO-brede hack vertraagde subsidieproces

NWO werd in februari getroffen door een hack. Gedurende enkele weken moesten alle medewerkers hun werkzaamheden neerleggen, met als gevolg dat ook het subsidieproces van Regieorgaan SIA tijdelijk stil kwam te liggen. Op 22 maart konden we weer aan het werk. Zoveel mogelijk calls hielden hun oorspronkelijke planning. Calls waarvan de sluitingsdatum in de periode van de hack viel, kregen een nieuwe sluitingsdatum.

Lunchen met een lector

Lunchen terwijl een lector – online – vertelt over zijn of haar onderzoek: in 2021 organiseerden we samen met New Scientist zes keer Lunch met de lector.

Aan tafel bij hoofdredacteur Jim Jansen schoven onder andere lectoren Femke Kaulingfreks (Inholland) en Hans Henseler (Hogeschool Leiden) aan. Femke Kaulingfreks is lector Jeugd & Samenleving. Zij vertelde over de toenemende ongelijkheid tussen jongeren en haar onderzoek daarnaar. Hans Henseler nam het publiek mee in de wereld van *digital forensics* en de rol van studenten hierin.

V.l.n.r. Senay Cemek (docent) en Femke Kaulingfreks (lector Jeugd en Samenleving, Inholland) aan tafel bij Joris Janssen en Jim Jansen van New Scientist.

Resultaten praktijkgericht onderzoek vindbaar en toegankelijk

Regieorgaan SIA ondersteunt de ontwikkeling van een Nationaal Programma Open Science (NPOS). Op onze website publiceerden we een reactie op het Ambitiedocument van NPOS, waarin wij het belang van de transitie naar open science onderschrijven. We zetten ons in om de kennis en producten die praktijkgericht onderzoek oplevert vindbaar en toegankelijk te maken. Regieorgaan SIA is daarom ook betrokken bij de ontwikkeling van het nationaal platform voor praktijkgericht onderzoek Publinova.

Het winnende team van hogeschool Windesheim.

RAAK-award voor onderzoek naar hergebruik kunststoffen

Met een onderzoek naar het hergebruik van moeilijk te recycleren kunststoffen won Windesheim de RAAK-award 2021.

Projectleider Albert ten Busschen kreeg de cheque van € 10.000 en de award uitgereikt door Rob Zwitserlood, winnaar in 2021. De tweede prijs ging naar Zuyd Hogeschool voor een onderzoek naar het herontwerpen van vragenlijsten, zodat mensen met niet-aangeboren hersenletsel deze ook kunnen gebruiken. NHL Stenden Hogeschool won de derde prijs met een onderzoek naar meertaligheid in de klas. 'Gezonde peutermondjes' van Hogeschool Utrecht werd beloond met de publieksprijs.

COVID-19

Ook in 2021 had COVID-19 gevolgen voor het onderzoek van hogescholen en het werk van Regieorgaan SIA. We zagen elkaar vooral veel online, en toen het na de zomer de goede kant op leek te gaan, belandde iedereen in het najaar toch weer thuis. Met als gevolg veel online bijeenkomsten en wederom een volledig online SIA-congres. Met de subsidieregeling RAAK Impuls ondersteunden we 52 RAAK-projecten met het aanpassen van het onderzoek aan de COVID-maatregelen.

City Deal Kennis Maken verlengd tot 2025

Het ministerie van OCW heeft € 5 miljoen beschikbaar gesteld voor de City Deal Kennis Maken voor de periode 2022 tot 2025. Hogescholen en universiteiten konden in 2021 subsidie aanvragen voor het maken van een plan voor het grootschalig en structureel betrekken van studenten, docenten en onderzoekers bij het oplossen van maatschappelijke uitdagingen van steden. De € 5 miljoen is bedoeld om dit soort plannen te realiseren.

Het jaar in cijfers

Samenwerkingspartners in 2021 bij gehonoreerde RAAK-projecten

382
mkb-ondernemingen

182
publieke instellingen

81
kennisinstellingen
m.u.v. hogescholen

124
overig

Onder overig vallen bijvoorbeeld koepel- of
brancheorganisaties en beroepsverenigingen.

Bron: Regieorgaan SIA

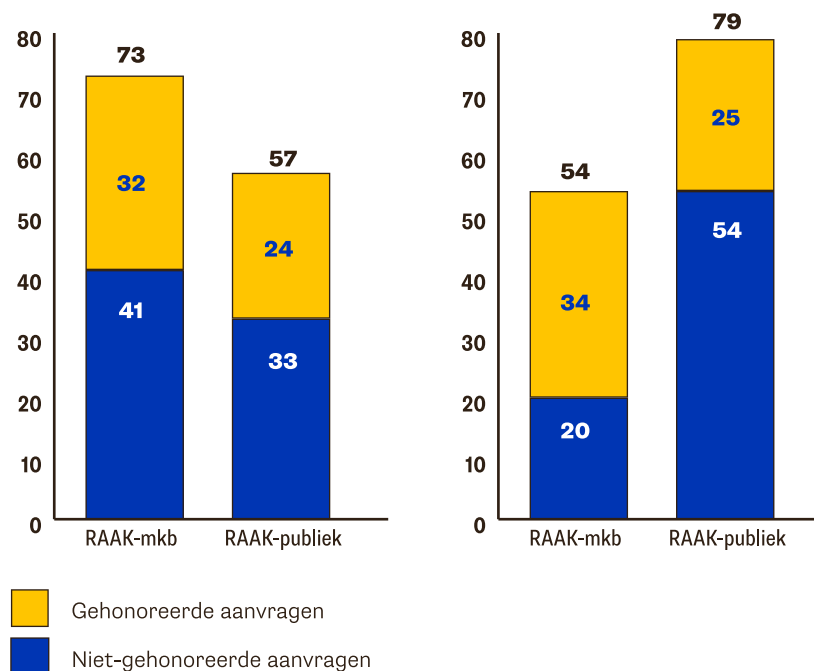
Samenwerking in onderzoek in Europa

Samenwerking in Europa vergroot de kennisdeling en stimuleert de kwaliteit van praktijkgericht onderzoek. Regieorgaan SIA organiseerde samen met de Vereniging Hogescholen en verschillende hogescholen trainingen voor onderzoekers en subsidieadviseurs om deelname aan Europese onderzoeksprogramma's te stimuleren. Onderwerpen die hierbij aan bod kwamen waren het Europese beleid en subsidielandschap, het ontwikkelen van een langetermijnstrategie en consortiumvorming.

Continuïteit en betrokkenheid

RAAK is ons grootste subsidieprogramma voor de volle breedte van het themavrij praktijkgericht onderzoek van hogescholen. RAAK kent drie verschillende regelingen: RAAK-mkb, RAAK-publiek en RAAK-PRO. De continuïteit en kwaliteit van het programma waarborgen een bestendig netwerk van betrokken samenwerkingspartners. Zij doen mee in de projecten, zowel met uren als met geld.

Aantal aanvragen en honoreringen RAAK in 2020 en 2021

Bron: NWO

Eens in de twee jaar honoreren we aanvragen vanuit RAAK-PRO. Doordat het subsidieproces in 2021 weken stil lag vanwege een hack zijn geplande honoreringen voor 2021 verschoven naar 2022. Onder aantal aanvragen verstaan we het aantal in behandeling genomen aanvragen.

SPRONG

In november werden de eerste 17 SPRONG-trajecten gehonoreerd. In deze trajecten bouwen lectoren en (docent-)onderzoekers samen met hun partners vanaf 2022 aan krachtige onderzoeksgroepen.

Samenwerkingspartners in 2021 bij gehonoreerde SPRONG-groepen

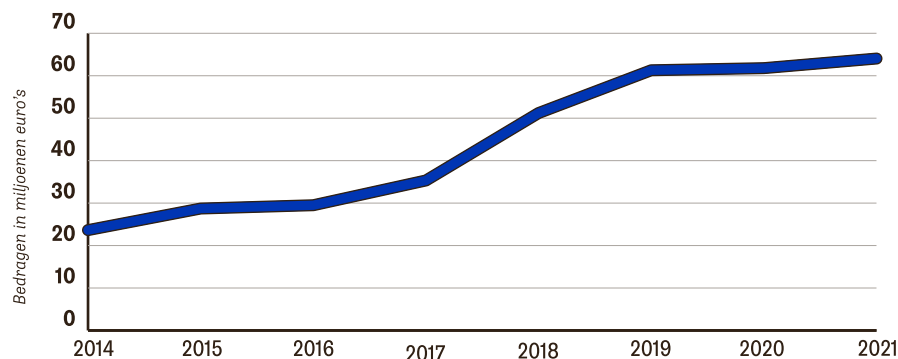

Onder overig vallen bijvoorbeeld koepel- of brancheorganisaties en beroepsverenigingen.

Bron: Regieorgaan SIA

Budget

Budgetontwikkeling Regieorgaan SIA 2014-2021

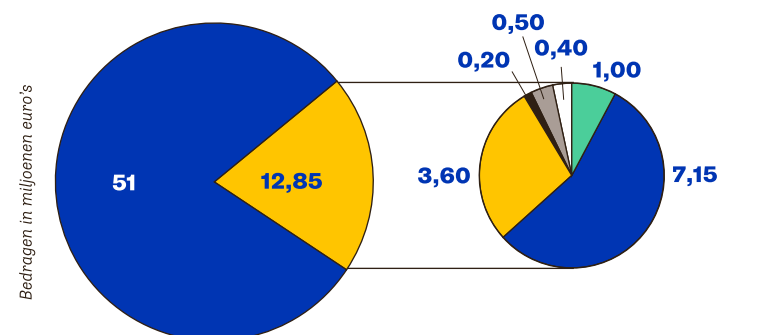
Bron: NWO, ministerie van OCW

Budgetopbouw 2021

Regieorgaan SIA ontvangt jaarlijks een geormerkte bijdrage van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Daarnaast ontvangen we (incidenteel) bijdragen van andere ministeries, via OCW. De ontvangen additionele bijdragen over 2021 bestaan uit:

- een bijdrage van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor de hbo-postdocregeling, de COVID-19-subsidieregeling, de City Deal Kennis Maken en KIEM-practoraten
- een bijdrage van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor de uitvoering van het programma Praktijkkennis voor Voedsel en Groen
- een bijdrage van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor het programma GoChem
- een bijdrage van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voor het programma PRO VANG;
- een bijdrage van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor KIEM Sport

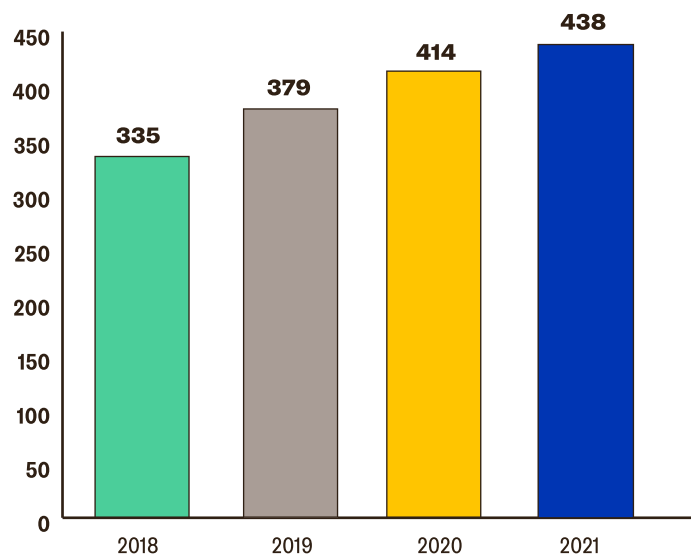
Ook hebben we in 2021, via NWO, een bijdrage ontvangen voor de uitvoering van het programma GoCI en voor lectorposities bij NWO-instituten (onderdeel van L.INT).

- Structurele bijdrage ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Additionele bijdragen van:
 - Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
 - Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
 - Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
 - Economische Zaken en Klimaat
 - Infrastructuur en Waterstaat
 - Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Bron: NWO, ministerie van OCW

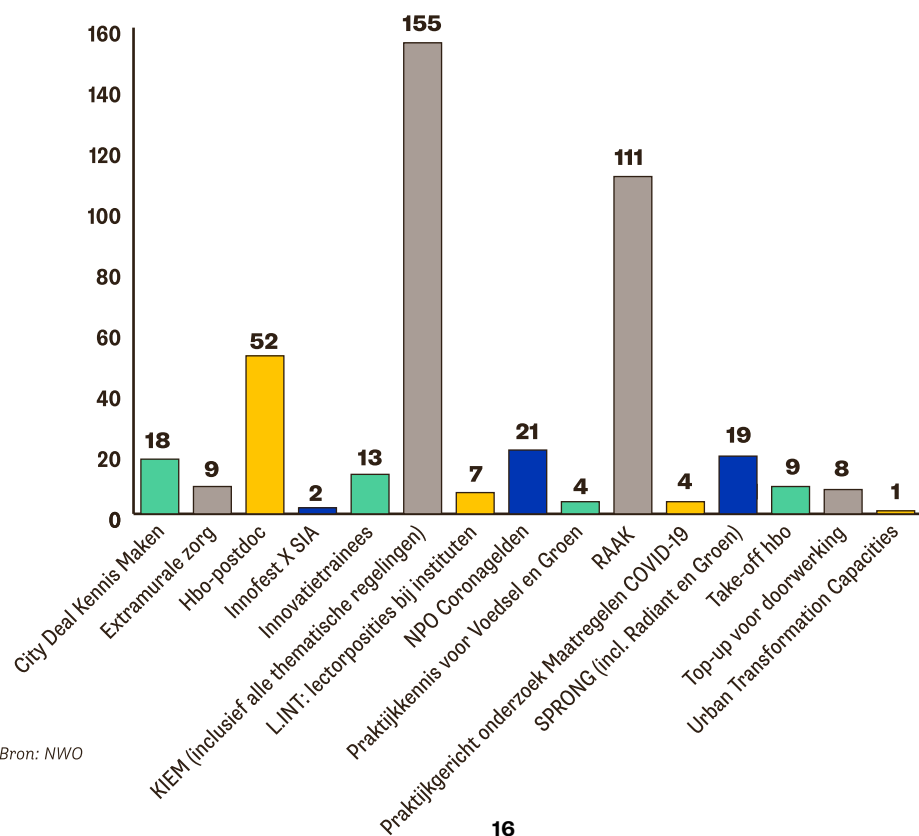
Totaal aantal honoreringen 2021, afgezet tegen 2018-2020

Bron: NWO, Regieorgaan SIA

In dit totaal aantal zijn ook de Deltapremie- en RAAK-award-toekenningen meegenomen.

Aantal honoreringen in 2021, per subsidieregeling

Bron: NWO

Inzet in het KIC 2020-2023

Regieorgaan SIA draagt jaarlijks gemiddeld € 18 miljoen bij aan het Kennis- en Innovatieconvenant (KIC) door praktijkgericht onderzoek te stimuleren dat daarop aansluit. Dit bedrag is onderdeel van de € 118 miljoen die NWO in totaal jaarlijks reserveert voor het KIC. Het bedrag dat wij investeren staat naast de € 32 miljoen die de hogescholen tijdens de convenantsperiode inbrengen, onder andere via hun Centres of Expertise.

Naast de financieringsinstrumenten die Regieorgaan SIA inzet voor het KIC tot en met 2023, zetten we middelen in ter bevordering van netwerkactiviteiten, voor de ontwikkeling van zogenoemde thematafels (in samenwerking met de Vereniging Hogescholen) en voor programmakosten.

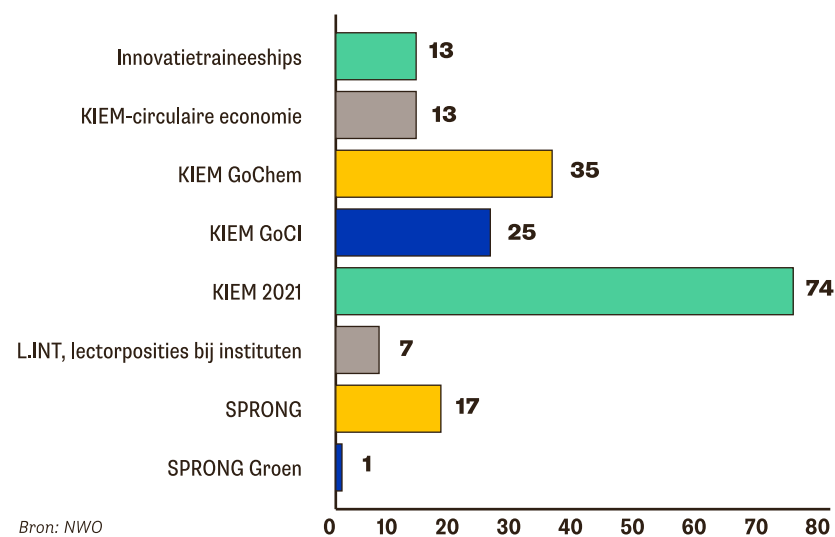
Financieringsinstrumenten die bijdragen aan het KIC

Regieorgaan SIA zet de volgende instrumenten in om het praktijkgericht onderzoek dat aansluit op het KIC te stimuleren:

- SPRONG, financiering voor het ontwikkelen van krachtige onderzoeksgroepen
- L.INT (lectorposities bij instituten), financiering van een lectorpositie bij zowel een hogeschool als een kennisinstituut

- KIEM, KIEM GoChem, KIEM GoCI en KIEM-ce, financiering voor het opzetten van samenwerkingsverbanden die verkennend onderzoek doen
- Innovatietraineeships, financiering voor het versterken van het innovatievermogen van het mkb door de inzet van trainees verbonden aan een hogeschool

Aantal honoreringen in 2021

Bron: NWO

Onze Markt

Start-up Onze Markt brengt eerlijk voedsel naar de supermarkt door consumenten te vragen wat zij belangrijk vinden. Een eerlijke prijs voor de boer? Lokale productie? Regieorgaan SIA en Innofest zorgden dat zij hun concept konden testen op het Berlijnplein, een culturele ontmoetingsplek in Utrecht.

Regieorgaan SIA werkt samen met verschillende ministeries en topsectoren. Samen bekijken we hoe onderzoek van onder andere hogescholen kan bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Hiervoor zetten we regelmatig ons financieringsinstrument KIEM in, bedoeld voor eenjarig (verkennend) onderzoek en het opstarten van samenwerkingsverbanden.

Samenwerking met ministeries en topsectoren

Ministerie van VWS

Samen met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) lanceerden we in 2021 KIEM Sport, om samenwerkingsverbanden voor evaluerend onderzoek tussen hogescholen of universiteiten en gemeenten te stimuleren. De samenwerkingsverbanden brengen in kaart welke maatregelen leiden tot een beweegvriendelijkere buitenruimte, zoals een pianotrap of buurtactiviteiten. Het budget voor deze regeling komt voort uit het Nationaal Sportakkoord.

Ministerie van LNV

Waar het hbo lectoraten heeft, kent het mbo practorataten. Dit zijn expertiseplatforms met een onderzoekscomponent, georganiseerd als onderdeel van een mbo-instelling. Ook in het groene domein zijn practorataten actief. Samen met het ministerie van Landbouw, Natuur en

Voedselkwaliteit (LNV) stellen we sinds 2021 met KIEM-groen geld beschikbaar voor eenjarig onderzoek van mbo-instellingen in samenwerking met hogescholen en praktijkpartners. Dit stimuleert de professionalisering van practorataten door het bevorderen van hun positie in de kennisketen. De KIEM-regeling is onderdeel van ons grotere programma Praktijkkennis voor Voedsel en Groen.

Topsector Creatieve Industrie

Met de regeling KIEM GoCI stimuleren we nieuwe samenwerkingsverbanden van bedrijven uit de creatieve industrie met kennisinstellingen die leiden tot innovaties en oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen. Zoals 3D-geprint hout als bouw materiaal, of het visualiseren van rechtbankvonnissen om deze voor iedereen begrijpelijker te maken. In 2021 honoreerden we 25 projecten.

De regeling sluit aan op het programma GoCI, een gezamenlijk initiatief met CLICKNL; Topconsortium voor Kennis en Innovatie (TKI) van de Topsector Creatieve Industrie.

Topsector Chemie

In het innovatieprogramma GoChem trekken we op met de Topsector Chemie. In 2021 bestond deze samenwerking alweer twee jaar. Met de regeling KIEM GoChem ondersteunen we dit programma. De regeling is bedoeld om kennisinstellingen en mkb-ondernemingen nieuwe samenwerkingsverbanden op te laten zetten om innovatieve, duurzame oplossingen te ontwikkelen binnen het thema Energietransitie en Duurzaamheid. Denk aan het milieuvriendelijker maken van de kunststof handschoenen voor de zorg, of een duurzame, biobased vlamvertrager van hoge kwaliteit.

Thematafels verbinden hogescholen

Om goed aan te sluiten op de maatschappelijke uitdagingen uit het Missiegedreven Topsectoren- en Innovatiebeleid, verenigden hogescholen zich in 2021 in zes hbo-thematafels.

Iedere tafel past bij een van de Kennis- en Innovatie Agenda's: Energietransitie en Duurzaamheid; Landbouw, Water, Voedsel; Gezondheid en Zorg; Veiligheid; Sleuteltechnologieën en Maatschappelijk Verdienvermogen. Onder leiding van hogeschoolbestuurders wordt gewerkt aan de positionering van het praktijkgericht onderzoek op het thema. En aan de aansluiting van hogescholen bij grotere initiatieven, zoals het Nationaal Groeifonds. Regieorgaan SIA en de Vereniging Hogescholen ondersteunen de thematafels.

Onderzoeksinstituten verbonden met hogescholen

L.INT-lector Hanneke Kruize

De L.INT-regeling versterkt de samenwerking tussen een hogeschool en een onderzoeksinstituut. Ook dit jaar honoreerde Regieorgaan SIA een aantal mooie samenwerkingen.

Zo verbindt lector Hanneke Kruize het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) met Hogeschool Utrecht. Samen met onderzoekers, studenten en bewoners ontwerpt en

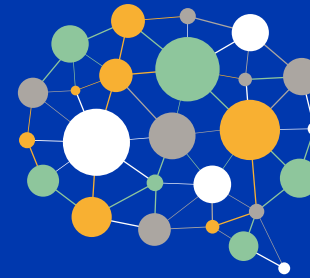
monitort zij groene stedelijke plekken. Lector Michel Saakes doet onderzoek bij NHL Stenden Hogeschool en Wetsus (*European centre of excellence for sustainable water technology*) op het gebied van omzetting van zeewater in waterstofgas. En Sandra van Hogen-Koster startte als lector Positieve Gezondheid, Leefstijl en Leiderschap. Daarmee bundelen Saxion en Medisch Spectrum Twente hun krachten.

Marcel Levi en lector aan tafel bij Jinek

In het voorjaar van 2021 startte Marcel Levi als voorzitter van de Raad van Bestuur van NWO. Marcel Levi is regelmatig te zien op tv en vertelt daar onder andere over het belang van (praktijkgericht) onderzoek.

Op 23 november schoof hij aan bij Eva Jinek, samen met lector Schuldpreventie en Vroegsignalering, Tamara Madern van Hogeschool Utrecht. Ze bespraken de schuldenproblematiek in Nederland en de mogelijke oplossing voor dit probleem.

Netwerk Learning Communities groeit

Om de (toekomstige) beroepsbevolking in staat te stellen bij te dragen aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken werken beroepsopleidingen, onderzoekinstellingen en de beroepspraktijk nauw samen in *learning communities*.

Als initiator en partner in het Landelijk Netwerk Learning Communities stimuleert Regieorgaan SIA kennisdeling, -ontwikkeling en -toepassing rond learning communities. Op een conferentie in december deelden ruim honderd aanwezigen aanpakken, perspectieven en instrumenten gericht op leren, werken en innoveren. In 2021 intensiverde het netwerk ook de samenwerking met het mbo en andere belanghebbenden, waaronder de topsectoren.

17 SPRONG-groepen gehonoreerd

Met SPRONG stimuleert Regieorgaan SIA de samenwerking tussen onderzoeksgroepen van verschillende hogescholen die de potentie hebben om binnen 8 jaar uit te groeien tot krachtige SPRONG-groep. In november 2021 honoreerden we 17 SPRONG-groepen. Zij krijgen € 2 miljoen voor hun SPRONG-traject: € 1 miljoen voor de eerste 4 jaar en bij voldoende voortgang nog eens € 1 miljoen.

Met SPRONG stuurt Regieorgaan SIA op de kwaliteit van de onderzoeksgroepen en tegelijkertijd op de landelijke samenwerking en afstemming tussen de hogescholen in Nederland. De financiering is bedoeld voor het uitbouwen van de infrastructuur van onderzoek. Van (internationale) netwerkvorming tot de aanschaf van machines.

De SPRONG-groepen committeren zich aan een van de zes Kennis en Innovatie Agenda's (KIA's). Ze bundelen hun kennis en expertise rondom actuele maatschappelijke

vraagstukken en kunnen zo een belangrijke bijdrage leveren aan het Missiegedreven Topsectoren- en Innovatiebeleid. Zo gaan de SPRONG-groepen bijvoorbeeld aan de slag met duurzame logistiek of het maatschappelijk verdienvermogen van de culturele en creatieve sector.

voor praktijkgericht
onderzoek

Tekst, cijfers en redactie

Annemieke Arendsen
Kim Damen
Anne van der Heijden
Stefanie Klaassen
Marianne Kroon
Shirley Meijers-Pesik
Anke Oomen

Beeld

Sjaak Boot
Bob Bronshoff
Sander Heezen
Rick Huisinga Fotografie
Dian Kors
Tomas Mutsaers
Sven Weijman
Hogeschool van Amsterdam

Ontwerp

Ontwerpwerk

 regieorgaan-sia.nl

 [@kennisbundel](https://twitter.com/kennisbundel)

 [linkedin.com/company/regieorgaan-sia](https://www.linkedin.com/company/regieorgaan-sia)

Bezoekadres

Winthontlaan 2
3526 KV Utrecht

Postadres

Postbus 3021
3502 GA Utrecht

030 - 600 1211

info@regieorgaan-sia.nl

Regieorgaan SIA is onderdeel van NWO,
Nederlandse Organisatie voor
Wetenschappelijk Onderzoek